

[Helge von Rosen.]

i, hvad afskrivninger har af virkninger. Han taler om, hvad hans forslag vil betyde af merindtægter for staten derved, at de skattepligtige indkomster både de første par år efter bortfaldet af de særlige afskrivninger og på længere sigt vil stige med milliardbeløb. Men det er jo ikke tilfældet. Hvis man, for at tage et af forslagene, f. eks. afskaffer nedskrivning på varelagre og købsordrer, er det kun i det år, hvor nedskrivningsreserverne kommer til indtægt — eller i et par år, eftersom forslaget opererer med en aftrapning — at det offentlige får noget betragteligt i kassen.

På samme måde er naturligvis også, set fra den erhvervsdrivendes side, de særlige afskrivninger ikke en stadig gentaget nytårs-gave til erhvervslivet. Der er kun tale om en henstand, der er stadig. Ophævelsen af f. eks. adgangen til at nedskrive på varelagrene og købsordrerne vil derfor kun én gang betyde et vældigt likviditetstab for erhvervslivet. Det vil utvivlsomt være en ret effektiv konjunkturpolitisk foranstaltning, som vil skabe en stærk nedsettelse af aktiviteten og dermed formodentlig også — det må man medgive — en vis lettelse i valutabalancen og et rentefald. Men det vil samtidig være en ganske alvorlig svækkelse af de investeringer og af den forretningsaktivitet, som vi alle sammen mere eller mindre er afhængige af, og det er med andre ord en meget farlig spøg også for statsindtægterne på længere sigt. Man må naturligvis give hr. Sigsgaard den indrømmelse, at han ikke helt savner forståelse for denne sammenhæng, når han aftrapper sin ændring over nogle år på visse punkter.

Om afskrivningsreglernes egnethed som konjunkturpolitisk instrument kan der siges en del for og imod. Som hurtigtvirkende instrument tror jeg ikke at afskrivningerne er egnede. Foreligger der derimod et ønske om at stimulere eller begrænse investeringerne på lidt længere sigt, så vil jeg formode, at afskrivningsreglerne er særdeles virksomme som instrument. Så vidt jeg ved, er det også antaget i vidt omfang i udlandet, f. eks. har man i Sverige og USA fulgt denne linje.

Hr. Sigsgaard finder det bemærkelsesværdigt, at regeringen ikke har interesseret sig så meget for afskrivningspolitikken i sine konjunkturpolitiske overvejelser. Det hæn-

ger foruden med det lige sagte om langtidsvirkningen formodentlig sammen med, at afskrivningerne er et redskab, der som nævnt skal behandles med delikatesse, også for ikke at hæmme den økonomiske vækst.

Hr. Sigsgaards teori om, at de særlige afskrivningsregler — hvormed han synes at sidestille investeringsfonds og etableringskonti, det gør han sådan set med rette — fører til vilde investeringer, som han kalder det, er noget, jeg ikke helt savner forståelse for. Man har ganske givet, dog så vidt jeg erindrer ikke her i landet, tid efter anden kunnet påvise noget sådant; det har f. eks. klart været tilfældet med nogle særlige regler for olieinvesteringerne i Amerika, hvilket man nu har taget højde for. Der har været tale om vilde investeringer.

Om coasterinvesteringerne er en sådan vild investering, står åbent. Det afgørende i bedømmelsen må vel være, om investeringer, der stimuleres af afskrivningsreglerne, er mere eller mindre rentable og dermed ønskelige, men det kræver på den anden side spåmandsevne at afgøre det på forhånd. Men alene den omstændighed, at folk, der overhovedet ikke har forstand på det, fristes til at gå ind i en mere eller mindre risikopræget virksomhed — og med coastere er den meget risikopræget — er betænkelig ikke alene for dem selv, men også for samfundet, idet det naturligvis kan føre til en uheldig forvridning af investeringsaktiviteten. At coasterinvesteringerne kan have haft denne karakter, kan man måske formode, men det forekommer mig på den anden side klart, at den almindelige rederivirksomhed, som de særlige regler for skibsafskrivninger sigter på, indbringer megen valuta, og på den måde, rederivirksomhed har været drevet her i landet, hvad rentabiliteten angår, har den tålt sammenligning med mange andre investeringer.

Vi har lige hørt, at regeringen i overensstemmelse med 12 punkts programmet fortsat vil undersøge og have opmærksomheden henvendt på de enkelte afskrivningsreglers hensigtsmæssighed. Der kommer coasterne afgjort ind i billedet, da forskudsbetalingerne på grund af værftkonkurrencen i ind- og udlandet vistnok er betydelig mindre tyngende, end hvad der er sædvanligt ved f. eks. store maskinanskaffelser, hvor der regelmæssigt skal betales en tredjedel ved